

Asia: VN/31776/2021

Niin sanottua työelämän koronapassia tai vastaavaa vaihtoehtoa koskevan lainsäädännön valmistelua varten asetetun työryhmän esitys

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta, jossa ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti työturvallisuuslakia. Esitysluonnoksen mukaan lakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan työnantajalla olisi oikeus käsitellä tietoa työntekijän covid-19 -rokotuksesta tai tämän sairastamasta covid-19 -taudista. Esitysluonnos on valmisteltu kolmikantaisessa työryhmässä, jonka tehtävänä oli arvioida edellytykset ja tarpeet ns. koronapassin laajentamiseen koskemaan työelämää, sekä arvioida ja selvittää myös muut vaihtoehtoiset keinot.

Esitysluonnoksen mukainen työturvallisuuslain väliaikainen 40 b § koskisi työnantajan oikeutta käsitellä tietoa työntekijän rokotussuojasta tai sairastetusta koronavirustaudista. Tiedon käsittely olisi esitysluonnoksen mukaan tarpeen, jotta työnantaja voisi toteuttaa työn vaarojen selvittämisen ja arvioinnin, mikä on työturvallisuuslain mukaan työnantajan velvollisuutena muutoinkin. Lisäksi työnantaja voisi hyödyntää tietoa tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseen, joilla voitaisiin ehkäistä tai vähentää virukselle altistumista työssä.

Suomen Yrittäjät pitää tärkeänä sellaisia toimia, joilla voidaan varmistaa yhteiskunnan pitäminen avoinna ja joilla voidaan ehkäistä elinkeinotoimintaan kohdistuvia rajoitustoimia. Elinkeinovapaus ja oikeus työhön on turvattava myös pandemian oloissa.

Esitysluonnoksessa ei ole kyse ”koronapassista”, eli tartuntatautilain 58 i ja 58 j §:n mukaisesta koronatodistuksesta eikä EU:n digitaalisesta koronatodistuksesta. Kyse ole myöskään tartuntatautilain 48 a §:n mukaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon alan säännöksestä, joka voisi estää työntekijän pääsyn työpaikalle, vaan ainoastaan työnantajan oikeudesta käsitellä rokotustietoa tai tietoa sairastetusta koronataudista. Tiedon käsitteleminen sinänsä ei siten oikeuttaisi estämään

työntekijän työntekoa. Työnantajalla ei olisi myöskään velvollisuutta käsitellä tietoa, jos sen arvion mukaan työssä ei ole tartuntariskiä.

Suomen Yrittäjien näkemyksen mukaan työnantajan oikeus käsitellä työntekijöiden rokotustietoa tai tietoa sairastetusta koronataudista voi olla tarpeen työturvallisuuden varmistamiseksi, erityisesti sellaisissa työtehtävissä, joihin liittyy ilmeinen tartuntariski. Työnantajalla on työturvallisuuslain mukaan yleinen velvollisuus huolehtia siitä, että työntekijät voivat tehdä työnsä turvallisesti. Tämä velvollisuus koskee myös suojautumista koronavirukselta riippumatta siitä, onko työntekijä rokotettu vai rokottamaton. Esitysluonnoksen mukainen oikeus käsitellä rokotustietoa tai tietoa sairastetusta taudista antaisi työnantajalle mahdollisuuden kohdentaa työturvallisuustoimenpiteitä sellaisissa työtehtävissä, joissa tartuntariski on tavanomaista suurempi – tai riskiarvion jälkeen olla käyttämättä niitä. Esitysluonnoksen mukainen sääntely voisi parantaa työpaikkojen mahdollisuuksia ottaa terveysturvallisuus huomioon.

Suomen Yrittäjät pitää hyvänä, että työryhmä on tehnyt esitysluonnoksen ja sen yhteydessä arvioinut mahdollisuuksia huomioida paremmin työnantajan työturvallisuusvelvoitteet. Valmistelutyöhön voidaan tukeutua, jos sääntelyn käyttöönotolle katsotaan olevan tarvetta.

Mäkelä Albert
Suomen Yrittäjät ry